

AVRUPA KARŞISINDA 'TERÖR' KARŞISINDA AVRUPA

Erol Aslan

“Teröristler ne zaman ve nasıl vuracaklar bilemeyiz ancak deneyecelerinden eminiz. Bu yeni tip terörizm daha çok dramatik ve korkunç olmanı arıyor.”

David Blunkett, İngiltere İçişleri Bakanı, 7 Kasım 2002

Terörizmin Tarihi Gelişimi

Uluslararası Hukuk bilimininde olduğu gibi, devletler arasında da terörizmin genel kabul görmüş üzerinde ittifak edilen bir tanımının yokluğu terörle mücadeleyi zorlaştırmaktadır.¹⁰⁴

Dönemlere göre görülen terör çeşidi farklılık arz etmekle, içeriği zaman ve şartlara göre değişebilen bir kavram olmakla birlikte, başlangıcında ulusal nitelikler gösteren terörizm kavramı iletişim teknolojisindeki gelişmeden de etkilenerek küreselleşmiştir. Yöneldiği hedefler, amaçları gibi kıstaslara göre ulusal ve uluslararası şeklinde gruplandırılan terör eylemleri savaşlardan farklı olarak, beklenmedik bir anda ortaya çıkar ve şok etkisi yaratması beklenir. Amaçlarına ulaşabilmeleri için toplum üzerinde psikolojik etki uyandırmaları çok önemlidir. Hükümete karşı güveni zayıflatarak toplumun temel değerlerine saldırılmaktadır. Terör eylemlerinde eylemin kendisinden ziyade toplumda meydana getirdiği etki önemlidir. Toplumda meydana getirilen korku, kaos duygusu ölü sayısından daha önemlidir.¹⁰⁵

104. Sertaç, H. Baseren, “İnsan Hakları ve Terörizm”, **İnsan Hakları ve Güvenlik** içinde, Türkiye Barolar Birliği İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, No 1, Ankara, 2001, s.195-224

105. Doğu Ergil, **Uluslararası Terörizm**, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi,

Terör kavramı bakış açısına göre farklılık arz eden bir kavramdır. Saldırırganlar bir taraftan özgürlük kahramanı, özgürlük savaşıcısı olarak adlandırırken, diğier taraftan da terörist olarak görölmektedir.¹⁰⁶

Ignacio Ramonet'ye göre ise, terörizm; "iki yüzyıldır haklı veya haksız bir şekilde şiddete başvuran veya siyasal düzeni değıştirmeye çalışanları ifade etmek" için kullanılan belirsiz bir kavramdır.¹⁰⁷ İktidara yönelik eylemlerinde amacına ulaşabilen örgütler iktidarı elde ederken, amaçlarına ulaşamayan ya da henüz mücadele sürecinde olan örgütler terörist örgüt olarak değıerlendirilmiştir. Günümüze gelinceye kadar, başta medya olmak üzere terörizmin geçirdiğı değışime etki eden birçok faktör olmuş ve bu faktörler modern terörün şekillenmesini sağlamıştır.

Terörizmin genel geçer bir tanımı yapılmadığı surece (pratikte böyle bir tanım ortaya koymak çok zor olsa da) Terörist eylemcilerle ulusal kurtuluş örgütlerini birbirinden ayırabilmek pekte mümkün görünmemektedir. Libya ve Suriye gibi devletler terörist eylemlerle işgal altındaki halkların bağımsızlık için verdikleri meşru mücadele arasındaki farklılıkları ortaya koyabilmek için terörizmin tanımının yapılmasının gerekliliğini savunurken iktidara karşı mücadele eden grupların konumunda arkasındaki uluslararası desteğinin bakışına göre değışmektedir.¹⁰⁸

Terörizm yalnızca bir zamana ve ülkeye has olmayıp, 20. yüzyıla kadar tarihin her döneminde ve her kıtada var ola gelmiştir.

Eski Yunanlı tarihçi Ksenophon'un (İÖ 431-349) yapıtlarında düşman topluluklara karşı psikolojik savaştan bahsetmiş, Tiberius ve Caligula gibi Roma İmparatorları, yönetimlerine karşı çıkanları

Cilt: 47 ,Sayı: 3, syf:1

106. Blin, A., (2005). *Le Terrorism*. Paris: Le Cavalier Bleu. s. 9.

107. Lelièvre, H., (2004). *Terrorisme: questions*. Bruxelles: Complexe. s. 17.

108. <http://www.eakademi.org/incele.asp?konu=ULUSLARARASI%20HUKUK-TA%20TER%D6R%DDZM%DDN%20TANIMLANMASI%20SORUNU&kimlik=1097056714&curl=makaleler/ahtotal-1.htm>

yıldırım için sürgün, mal ve mülkten yoksun bırakma, idam gibi yollara başvurmuştur. İspanyol Engizisyonu sapkınlıkla suçladığı kişileri cezalandırmak için keyfi tutuklama, işkence ve idama başvurarak devlet eliyle bir terörizm uygulamıştır. 1789 Fransız Devrimi sırasında terörizme başvurulmasını açıkça savunan Devrimin liderlerinden, hukukçu ve siyasetçi Robespierre'in hüküm sürdüğü dönem, tarihe "Terör Dönemi" (1793-94) olarak geçmiştir. Amerikan İç Savaşı'ndan (1861-65) sonra siyahların haklarını engellemek için Ku Klux Klan adlı bir terör örgütü kurulmuştur. 1792'lerde "Tiranlara karşı mücadele etmek için her yol mubahtır"¹⁰⁹ diyen devrimci Fransız Gracchus Babeuf'un fikirleri, anarşistlerce kabul görmüş ve anarşistler devrimci siyasal ve toplumsal değişiklikler yaratmak için en iyi yolun iktidarı elinde bulunduran kişileri devirmekten geçtiğini düşünmüşlerdir. Böylece terörizm ezilmiş halkların baskıcı yönetimlere karşı şiddetli bir şekilde başkaldırısı¹¹⁰ olarak görülürken, 1865-1905 yılları arasında bir dizi hükümdar, devlet başkanı, başbakan ve başka devlet görevlileri anarşistlerin silah ve bombaları ile can vermiştir. ¹¹¹ 19. yüzyılın ikinci yarısında ise terörizm, Batı Avrupa, Rusya ve ABD'deki anarşizm yanlılarının yaygın olarak benimsenmiştir. Bütün bu örneklerden de görüldüğü gibi. Gerek dünya gerekse Avrupa için Terör kavramı yeni değildir.

AB ve Terör

Avrupa'nın en eski terörist örgütlenmesi olan İra (Irish Republican Army), Bask ülkesinin bağımsızlığı ilkesi üzerine kurulu 50 yıldır İspanya'da savaş veren ETA, 9 yıl boyunca Avrupa'ya kaos ve terör saçan (yüzlerce işbirlikçileri olmasına karşın merkezde ancak 9-12 kişi bulunan) Baader-Meinhof Avrupa'nın bilinen terör örgütlerinin başında gelmektedir.

109. Lelièvre, A.g.k.

110. Blin, A.g.k.

111. Çitlioğlu, E., (2005). *Gri Tehdit Terörizm*. Ankara: Ümit Yayınları. s. 87.

1960- ve 70'li yıllardaki terörist eylemler (uçak kaçırma, adam öldürme,) uluslararası toplumun terör suçlarına dikkatini çekmesine neden olmuştur. 1972 yılında Münih olimpiyatlarında İsraili atletlerin öldürülmesi de konuyu gündemde tutmuş, Uluslararası terörizm BM gündeminde bir konu olmuştur. BM'de henüz terör; tanımı yapılan ve üzerinde anlaşılan ortak bir metin olmamakla birlikte 12 adet sözleşme (doğrudan veya dolaylı olarak 10 sözleşme, 2 protokol) imzalanmış, belirli fiiller spesifik olarak terör suçu kabul edilerek özel alanda mücadele edilmeye çalışılmıştır. 11 Eylül sonrasında kabul edilen 1373 sayılı karar uyarınca BM terörle mücadelede daha önemli sorumluluklar yüklenmiştir.¹¹²

11 Eylül batı dünyasına karşı yapılmış saldırı olarak algılanmış olsada bu saldırının doğrudan hedefinde Avrupa olmayıp, Afganistan'ın işgalinden sonra işgal politikasına karşı, Avrupa'nın seri bir saldırıyla karşı karşıya kalma tehlikesi göz önünde bulundurularak itirazlar yükselmeye başlamıştır. Avrupalı idarecilerin kaygıları müslüman azınlık ile ilişkileri sağlamlaştırmak ve onları korkutmamak olmuştur.¹¹³

Teknolojik alandaki gelişmelere ve devletler arasındaki ilişkilerin boyutuna göre terörizm de uluslararası bir kimliğe (Küresel terör) burunmuştur. Küresel terör ise çağının gelişmelerine uygun olarak bilişim teknolojilerinden yararlanmaktadır. Bu gelişmelere ve teröre karşın Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 1978'de bir bildiri yayınlarak "Terör eylemlerin önlemek ve bastırmak, üye ülkelerin demokratik yapılarını temin etmek için vazgeçilmezdir." diyerek teröre karşı tutumunu açıklamıştır. (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Terörizm karşı bildirisini 1978). Konseyin terörle mücadeledeki faaliyetlerini koordine etmek ve Avrupa Konseyi'nin hukuki icraatlarını hayata geçirmek için, 2003 yılında, Terörizm Uzmanları Komitesi (Le Comité d'expert sür le Terrorisme- CODEXTER) kurulmuştur.

112. <http://akademikperspektif.com/2013/12/30/terorizm-dosyasi-vi-terorizmin-uluslararasi-hukuk-duzleminde-ele-alinisi/>

113. "Uluslararası terörizm ve avrupa s7, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Sécurité UE, Thérèse Delpech"

Avrupa Konseyi Terör eylemlerini engellemek için, insan haklarına ve hukuk devletine saygı çerçevesinde, ceza kanunu aracılığıyla hukuki normlar geliştirerek, teröristlerin adalete teslim edilmesi için uluslararası işbirliğini yürütmeye gayret etmektedir.

İnternet ve terörizm ile Terörizm ve organize suç örgütleri arasındaki bağlantılar da terörle mücadele çerçevesinde CODEXTER'in öncellediği alanlar arasındadır.¹¹⁴

Daha öncesinde sadece AB'ye 5 üye devletin terör suçlarına ilişkin özel düzenlemeleri mevcutken (Fransa, Almanya, İngiltere, İspanya ve İtalya), 2002 yılında AB ortak bir terör tanımına geçmiştir.

AB konseyinin 13 Haziran 2002 tarihli 2002/475/ JAİ sayılı terörizmle mücadeleyle ilişkin çerçeve kararı 28 Kasım 2008 tarihli 2008/919/JAİ kararı ile değiştirilerek, terörle bağlantılı 3 yeni suç ihdas edilmiştir.

“Halkı terör suçu işlemeye tahrik” (“provocation publique à commettre une infraction terroriste”),

“Terör için adam kazanma” (“recrutement pour le terrorisme”),

“Terör için alıştırmalegzersiz yapma” (“entraînement pour le terrorisme”).¹¹⁵

Bu tanıma göre birliğe üye ülkeler arasında ortak bir suç ve ceza tanımı meydana gelmiştir. Üye ülkeler İrlanda ve Yunanistan hariç halkı terör suçu işlemeye teşvik edecek eylemleri ve terör eğitim faaliyetlerini de cezalandırmak için gereken düzenlemeleri yapmıştır.¹¹⁶

Terörizm ile İlgili Kavram, Anlayış ve Yaklaşım Değişimi

Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı yapılan terörist saldırılarını

114. http://www.coe.int/t/dlapil/codexter/3_CODEXTER/TOR%202014-2015_fr.pdf

115. **Question d'Europe, Philippe Delivet** n°372, 23 novembre 2015, Fondation Robert Schuman

116. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=URISERV:l33168>

ardından, terörizm ile ilgili genel kavram, anlayış ve yaklaşımlar değişmiştir. Dünyada hiçbir gücün terör karşısında dokunulmaz olmadığını gören Avrupa, Amerika kendi evinde vurulabilirse kendisinde vurulabileceğini anlamıştır. 11 Eylül saldırısı, Amerika açısından olduğu gibi Avrupa açısından da milat sayılabilecek bir tarih olmuştur. Saldırıları son derece çarpıcı bir şekilde ortaya çıktığı gibi, uluslararası ilişkiler bilimini artık sadece devletlerin birbiriy-le olan sorunlarıyla değil, devletler ile devlet-dışı aktörlerden olan terörist gruplar arasındaki çatışmaları da kapsamak, bunların nedenlerini anlamak ve açıklayıcı teorileri geliştirerek geleceğe yönelik öngörülerde bulunmak zorunda bırakmıştır.¹¹⁷

11 Eylül sonrasında sivil halkın korunması acil bir konunun da ötesinde birinci öncelik olmuştur. Devlet olmayan ve öngörülemeyen kimliği belirsiz tehditler karşısında, Stratejik planda eski kurallar geçerliliğini yitirmiş konumdadır. Rakibin politik beklentilerini tahmin ederek bir savunma sistemi kurmak neredeyse imkansız durumdadır, bir tarafta müzakere ve pazarlık, diğer tarafta tehdit ve zor kullanma. Amerika terörizmle mücadelede, genellikle başı çekmektedir. Terörizmle mücadele dış politikasının mutlak önceliğindedir. Avrupa ise stratejik misilleme yapma farkını göstermektedir.¹¹⁸

Avrupadaki terör saldırılarını tetikleyen unsur Avrupa devletlerinin Afganistan işgalinde müttefik olması olarak görülsede, Fransa'nın Cezayir'de seçimleri iptal etmesi (Ocak 1992) ve İslami Selamet Cephesini (FİS- Front Islamique du Salut) yasaklaması, Avrupalı devletleri ve özellikle Fransa'yı işbirlikçi konumuna getirdi. Avrupadaki ilk terör saldırılarının çekirdeğini bu ortam hazırladı. Başta Fransa olmak üzere, Almanya İtalya Belçika gibi Avrupa'nın çeşitli ülkelerine yerleşen direnişçiler daha sonra, 1995 yılında Fransa'daki terörist saldırısının sorumlusu olan İs-

117. Kibaroglu, Mustafa, "11 Eylül Sonrasında Strateji, Tehdit ve Caydırıcılık", **Foreign Policy**, s.33, Baskısı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayını, Eylül-Ekim/Kasım-Aralık 2001, 118. "Uluslararası terörizm ve Avrupa s7, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Sécurité UE, Thérèse Delpech"

lam Ordusu Grubu (GIA- Groupe Islamique Armée) tarafından kontrol edildi. 1996'dan itibaren örgüt içerisindeki radikal unsurlar Al-Qaida gibi uluslararası örgütlere geçtiler.¹¹⁹

Amerika ile istihbarat ve adalet alanlarında işbirliği neticesinde, Avrupa devletleri Uluslararası terörizme karşı mücadelede ciddi tecrübe kazandılar. 11 Eylül sonrasında sıkılaştıran ihtiyatlı işbirliği atlantiğin iki yakasında askeri alanda devam etti.¹²⁰

21 Eylül'den itibaren Avrupa Konseyi, saldırıların meydana getirdiği uluslararası durumu değerlendirme için yaptığı olağanüstü oturumunda Birleşik Devletlerle "dayanışma" içinde olduğunu ilan etti. Ortak tehdide karşı duygular; saldırıların açık topluma, demokrasiye, hoşgörü ve çok kültürlüğe karşı yapıldığını ilan ediyordu. NATO'nun 5. Madde uyarınca ortak güvenliğe karşı dış saldırı yapıldığı kabul edildi. Avrupa devletlerinin Afganistan ve Irak'ta Amerikaya karşı verdiği destek Avrupayı, Amerikaya göre daha az korunan bir konumda açık ve cazip bir hedef haline getirdi.¹²¹

11 Eylül saldırılarını yapanların Avrupada kaldıkları ve saldırıların Avrupa topraklarına değil de Amerikan çıkarlarına karşı yapıldığı iddia edildi. Bu sonuç Avrupa'nın terör saldırılarına çok kolay bir şekilde hedef olabileceğini göstermektedir. Avrupalılar kısa sürede saldırıların Amerika'nın orta doğudaki varlığına karşı duyulan nefretten yapıldığını anladı. Amerika'nın yabancı topraklardaki çıkarları da hedef listesine girdi. Batı medeniyetinin baş temsilcisi olarak görünmesi nedeniyle Amerika ilk hedefte ve arkasından da doğal olarak Avrupa gelmekteydi. Nitekim bu durumu George Bush 2002 Avrupa gezisinde Avrupalıların Amerika ile aynı tehlikeyle karşı karşı-

119. "Uluslararası terörizm ve Avrupa s8-9, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Sécurité UE, Thérèse Delpech"

120. "Uluslararası terörizm ve Avrupa s8-9, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Sécurité UE, Thérèse Delpech"

121. "Uluslararası terörizm ve Avrupa s8-9, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Sécurité UE, Thérèse Delpech"

ya olduğunu belirterek ortak savunma çağrısında bulundu.¹²²

Mart 2004'te Madrid'de gerçekleşen terörist saldırılardan sonra Avrupa terörle mücadelenin geleceğine ilişkin daha yoğun bir çalışma içerisine girmiştir.

Gelinen aşamada AB, terörizmle mücadelesini dört yön üzerinde yapmayı planlamaktadır. Bunlar,

terörist saldırıların önlenmesi,

sınırların korunması,

terörizmle şüphelenenlerin takip edilmesi ve

olası saldırıların sonuçlarını toparlamaya hazırlıklı olmaktır.

Tehdit önleme çalışmalarını Avrupalılar, terörist örgütlerin yeni üye bulmalarını engellemekle başlatmayı planlamaktadırlar. Burada en çok hapis ve dini okullardaki durumları kontrol etmek ve islam toplumundaki radikal marjinalerin etkinliklerini azaltmak gerekmektedir. Bunun için, Avrupa'da Müslümanlığın öğretilmesini sağlamayı ve hatta "kendi imamlarını" yetiştirmeyi planlamaktadır. Bunun dışında Avrupa'daki göçmenlerin ekonomik ve sosyal durumları da ele alınarak geniş taraflı modernizasyon ve hayat standartlarını yükseltmeye yönelik çalışmalar başlatılacaktır.

Saldırıların hemen akabinde, 11 Mart tarihi, 2004 Madrid saldırıları sonrasında terör mağdurlarını anmak için Avrupa Terör kurbanlarını anma günü olarak ilan edildi. "Journée européenne en mémoire des victimes du terrorisme" Saldırılarından birkaç saat sonra Avrupa Parlamentosu'nun genel kurul oturumunda 11 Eylül ve 11 Mart tarihlerinin Terör mağdurlarını anma günü olarak kabul edilmesi için teklif verildi. Birkaç dakika içerisinde de 11 Mart tarihi 11 Eylül yerine Avrupa Terör kurbanlarını anma günü olarak kabul edildi. Karar alma hızı ve ortak kimlik inşa sürecine ilişkin sorular doğurdu. 11 Eylül

122. "Uluslararası terörizm ve avrupa s16, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Sécurité UE, Thérèse Delpech"

saldırıları sonrasında neden bu şekilde bir dayanışma örneği gösterilmediği ABD ile dış ilişkilerde soru olarak birliği önüne geldi.¹²³

Birleşik Kirallık

Avrupa devletleri arasında terörden en çok etkilenen ülkelerin başında gelmektedir. 11 Eylül'den sonra diğer ülkelerle işbirliği geliştirilmiştir. Aralık 2001 de kabul edilen yasa, terörist faaliyetlerinden şüphelenilen yabancıları yargılamadan hapse atmaya izin vermektedir. Söz konusu yasa yabancı ve İngiltere vatandaşları arasında ayrımcılık (discrimination) yaptığı için çok eleştirildiği halde en saldırgan ve savunmacı tedbirler alınmıştır.¹²⁴

Almanya

11 Eylül'den sonra Almanya tarihindeki en büyük askeri soruşturma 600 polis ile başlatıldı. İslamcı oldukları iddiasıyla onlarca kişi tutuklandı. 2000 yılında Francfort'da ele geçirilen bir hücrede 11 Eylül saldırılarının planlarının 1999'a kadar gittiği keşfedilmişti. Almanya 2. Dünya savaşından sonra dini derneklere verilen özgürlüklerden terörist olarak gördükleri derneklerin yararlanamaması için birçok önlem aldı. Bir kaç ay sonra ise Alman halkının zihninde uzun zaman önce kötü bir geçmişe sahip olan polisle işbirliği yaparak şüpheli görülen kişileri ihbar etmeleri için düzenlemeler yapıldı.

Parmak izleri kimlik belgelerinin üzerine işlenmeye, vise başvurusunda bulunanların sesleri kaydedilmeye, para transfer işlemleri control edilmeye başlandı, şiddeti tevik eden vaazlarda bulunan dini gruplar cezalandırıldı, nazi almanyası tecrübesi yaşamış bir ülkeye

123. Aux victimes du terrorisme, l'europe reconnaissante? Portée et limites de la journée européenne en mémoire des victimes du terrorisme, Gérôme Truc L'Harmattan | "Politique européenne » 2012/2 n° 37 | pages 132 à 154

124. "Uluslararası terörizm ve avrupa s17, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Securité UE, Thérèse Delpech"

göre vatandaşlarını korumaya dönük önemli adımları bunlar.¹²⁵

İtalya

İtalya 1970’li yıllarda terör saldırıları dalgasını gördü. İtalya yarımadası, balkanlara yakınlığı nedeniyle çoğu zaman İngiltere gibi Al-Qaida operasyonlarının üssü gibi görüldü. İtalya da tutuklamalar 2000’de saldırılardan da önce başlamıştı. 4 nisan 2000’de Al-Qaidaya bağlı bir hücre mensupları Roma’daki Amerikan büyükelçiliğine saldırı hazırlığı yaparken yakalandı. 2001 Mart’ında kimyasal saldırı hazırlığında bir grup yakalandı.¹²⁶

İspanya

Madrid yargıcı Baltazar Garzon Kasım 2001’de İtalyan topraklarında operasyon başlattı onlarca kişi örgüt üyeliğinden tutuklandı. Polis Amerikanın sembollerine ait birçok videoya (Altın kapı Köprüsü st Fransiskoda, özgürlük heykeli) el koydu.¹²⁷

Fransa

Fransa Amerika’ya göre daha fazla Cezayirli (Al’Qaida içerisinde cezayirli nüfusa atfen) nüfus barındırmasından dolayı zayıf halka olarak görülmüştür. Saldırılardan sonra 15 Kasım 2001’de çıkarılan ve iki yıl geçerli olacak yasayla araba ve ev arama, havaalanlarında güvenliğin sıklaştırılması, grupların dağıtılması, internet ve haberleşmelerin takip edilmesi sağlandı.¹²⁸

125. “Uluslararası terörizm ve avrupa s17, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d’Etude de Securité UE, Thérèse Delpech”

126. “Uluslararası terörizm ve avrupa s18, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d’Etude de Securité UE, Thérèse Delpech”

127. “Uluslararası terörizm ve avrupa s19, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d’Etude de Securité UE, Thérèse Delpech”

128. “Uluslararası terörizm ve avrupa s20, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d’Etude de Securité UE, Thérèse Delpech”

Belçika

1980'li yıllarda Sovyetlerin Afganistanı işgali sonrasında Brüksel'de "Afgan Mücahitleri bürosu » açılması, 90 li yıllarda Belçika topraklarına yerleşen Cezayirli direnişçilerin yardımına lojistik yapılanmaların sağlanması, Bosna ve Çeçenistan savaşlarında Belçikadaki yapılanmalara yardımcı olmuştur.¹²⁹

Özgürlüklerin Korunması Demokrasi ve Terör

Avrupa'da ve Amerika'da toplumun yeni saldırılardan korunması için alınan önlemler özgürlükleri kısıtladığı şeklinde tartışmalara neden oldu. Gerek insan hakları savunucuları gerekse entellektüeller tepkiler gösterdi.

Avrupa güvenlik politikalarına ve terörizme karşı değerlerini koruyabilecek mi?

Avrupa da yeni nesil terörizm ile karşılaşmaya hazır mı?

Bu mücadelede risk alabilecek mi? hayatını ortaya koyabilecek mi?

Terör saldırıları sonrasında ortaya çıkan tartışmalar göstermektedir ki, batının eski demokrasileri görüldüğünden daha da kırılanlar.

Demokratik değerlere bağlılık ve onları korumak AB'ye girebilmek için temel değerlerdendir. Kamu özgürlüklerinin kötü niyetli kullanılması demokrasiler için kalıcı tehlikeler doğuracaktır, buna karşı önlem alınmadan uzun süre devam edilmesi ise avrupa toplumunu koruma konusunda birliği zaafiyete düşürecektir. İki sorun arasında kalmış gibi bir görüntü oluşmaktadır.¹³⁰

İkinci dünya savaşından 60 yıl, soğuk savaştan 10 yıldan fazla geçmesine rağmen AB'nin üzerinde düşünmesi gereken sorunlar bunlar olacaktır.

129. "Uluslararası terörizm ve avrupa s21, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Securité UE, Thérèse Delpech"

130. "Uluslararası terörizm ve avrupa s49, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Securité UE, Thérèse Delpech"

Yeni nesil terör olayları metropollerde binlerce can alabilecek hale geldi. Terör fenomeni şekil değiştirdi.

Güvensizliğin küresel ölçekte yayılmasına karşı ancak küresel işbirlikleri ile cevap verilebilecektir. Avrupa genişlemesi Avrupa'yı Asya'ya yaklaştırmıştır. Artık satrancın merkezi Avrupa değildir, bölgesel krizler değişmemiş şiddetini artırmıştır.¹³¹

Soğuk savaş döneminde Avrupaya yönelen tehdit periferiye kaydırılmış ancak 11 Eylül saldırıları sonrası meydana gelen son dönem saldırılar tehdidin çevreden merkeze yöneldiğini göstermektedir. Sivil halkın korunması uzun süre askeri koruma lehine geri bırakıldı.¹³²

Müslüman Toplumun Entegrasyonu Meselesi

Göçmenleri misafir: geçici işgücü olarak gören Avrupa'nın, geçmenleri ülkesi için bir şans olarak gören Amerika'dan öğrenecekleri çok şey var.¹³³

Nitekim Eurobarometre araştırmasına göre göç (%58), ve terör konusu (%28) ile Avrupa vatandaşlarının en çok korktukları ilk iki konudur. Özellikle göç konusunda yerel hükümetlerin tedbirlerinden ziyade AB ölçeğinden tedbirlerin alınması gerektiğini düşünüyorlar.¹³⁴ Bu korkudan neş'et göçmenlere karşı uygulanan sert ve ayrımcı politikalar da göçmen unsurun topluma entegrasyonunun önündeki bir diğer engeldir.

Müslüman toplumun entegrasyonu meselesi acil konuların başında görülmelidir. Avrupadaki metropollerde sadece başarılı olmuş en-

131. "Uluslararası terörizm ve Avrupa s54, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Sécurité UE, Thérèse Delpech"

132. "Uluslararası terörizm ve Avrupa s55, sayı 56 Aralık 2002, Paris, Institut d'Etude de Sécurité UE, Thérèse Delpech"

133. **L'Allemagne Divisée Par Son Immigration, Entretien avec Ritas Süsmuth, Michel Verrier, L'Harmattan** | "Confluences Méditerranée » 2002/4 N°43 | pages 133 à 137
134. <http://securiteinterieurefr.blogspot.fr/2016/01/selon-le-dernier-sondage-eurobarometre.html>

tegrasyon politikaları, ekonomik gerekçelerle Avrupaya davet edilen nüfusun sosyal patlamalarının önüne geçecek tek çıkar politika olarak görülmektedir.

Avrupa uzun süre görmezden geldiği sınavdan başarılı olabilecektir. Uzun süre görmezden geldiği sorunların kendisine banliyölerde sisteme sorunlu yapılar olarak geri dönmeye başlamıştır.

Her ne kadar yazının konusu Avrupada ki terör olsa da terörle mücadele konusundaki analizler ne AB ile ne de Avrupa kıtasıyla sınırlandırılacak bir mücadele değildir. Konuya genel olarak yaklaşmak gerekir, çünkü bu problem bütün bir gezegene dokunan bir sorundur ve hiçbir ülke tek başına terörle mücadele edemez.

Europol' verilerine göre son 5 yılda gerçekleştirilen terör saldırılarının sadece %2'si dini karakterli saldırı iken çoğunluğu ayrılıkçı gruplar tarafından işlenmektedir..

Daha çok dikkat çekmesinin nedeni eylemlerin medya tarafından hedefe alınmadığındandır.¹³⁵

Ne var ki Türkiyede ki dini saikli saldırılar ve Rusyada ki çeçen- rus mücadelelerini de sayılara yansıtma¹³⁶ medyada dini saiklerle meydana gelen saldırıların oranını yüksek göstermesine sebep olmaktadır.

Avrupa'nın bugün mücadele ettiği şey terörizm değil sosyal bir olgu olarak integrizm (radikallik) olarak da yorumlanmıştır.

Europol Te-Sat 2015

Europol Te-Sat 2015 raporunda Avrupada terörle mücadeleye ilişkin rakamlar şu şekilde ortaya konmaktadır.¹³⁷

135. <http://www.atlantico.fr/decryptage/et-origine-terroristes-commettant-plus-attaques-dans-mondeest-alain-blin-1958758.html>

136. http://www.lemonde.fr/les-decodeurs/visuel/2016/03/24/les-attaques-terroristes-en-europe-ont-fait-plus-de-1-800-morts-depuis-2001_4889670_4355770.html

137. <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>

AB'de 2009-2013 arasında bir kısmı engellenen 1010 terör saldırısı kaydedildi.

Dini argümanlara dayalı düzenlenen saldırı sayısı 2003 e göre artış göstermiştir. 2003'de 216 olan saldırı 2015'de 395 ölmüştür. Bu saldırılar müslüman, yahudi ve diğer din mensuplarına karşı yapılan saldırıları kapsamaktadır.

AB'de 2015 yılında, 201 terör saldırısı düzenlendi.

Terörle bağlantısı olduğu gerekçesiyle 774 kişi tutuklandı, tutuklananlardan 444 Kişi hüküm giydi.

2014'deki saldırıların büyük bir çoğunluğu ayrılıkçı terör ve sol tandanslı terör örgütlerine ait iken sadece 2 tanesi dini nitelikli terör eylemi olarak nitelendirildi.

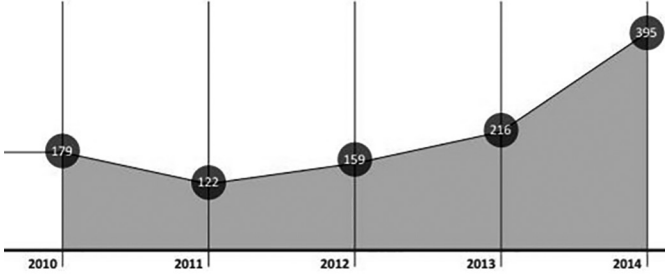
Fransa ve İspanya Avrupada en çok terör saldırılarına uğrayan iki ülke olarak başta gelmektedir.

Fransa; 2012'de /125, 2013'de /63, 2014'de /51 saldırı giderek azalırken, İspanya; 2012'de /54, 2013'de /33, 2014'de /18 saldırı kaydetmiştir.

Birisi hariç iki ülkedeki bütün saldırılar ayrılıkçı terör eylemi olarak kaydedilmiştir.

Tutuklamaların yarısına yakını (%48) terör örgütüne üye olma iddiasıyla yapılmıştır. 1/5'i (%22) Çatışmalı bölgelere gidilmesi gerekçesiyle ve %13'u ise saldırılarla bağlantısı olması gerekçesiyle yapılmıştır. 2013'de tutuklananların sayısı 535 iken (büyük bir kısmı Fransa'dadır 238) ardından 145 tutuklama ile İspanya, 132 tutuklama ile İngiltere gelmektedir.

2010-2014 arası dini saikle işlenen saldırılar.



2014 'de Etnik temelli saldırı rakamları (siyah işaretli olanlar başarısız olan saldırılar)

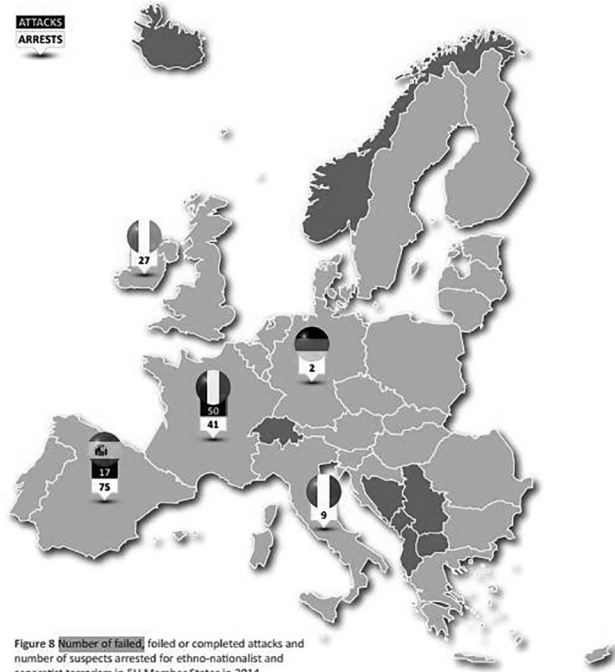


Figure 8 Number of failed, foiled or completed attacks and number of suspects arrested for ethno-nationalist and separatist terrorism in EU Member States in 2014